

Handläggare
Elin Olaisson
Telefon: 08-508 25 129

Till
Socialnämnden
2016-01-26

Stockholms miljöprogram 2016 - 2019

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden hänvisar till tjänsteutlåtandet som svar på remissen
2. Socialnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Peter Svensson
T.f. avdelningschef

Sammanfattning

Förslaget till Miljöprogram för Stockholms stad 2016 – 2019 innehåller sex miljömål samt 30 delmål och 40 indikatorer. Förslaget bygger vidare på nu gällande miljöprogram och är integrerat i stadens system för ledning och uppföljning av verksamhet och ekonomi, ILS. Nämnd med utpekad ansvar för ett delmål har ansvar för att i sin verksamhetsplan formulera lämpligt nämndmål, samt indikatorer och/eller aktiviteter som följer upp delmålet i miljöprogrammet.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har till socialnämnden överlämnat ”Stockholms miljöprogram 2016 – 2019” för yttrande. Remisstiden går ut den 8 februari 2016.

Ärendet har remitterats till samtliga stadsdelsnämnder, facknämnder och bolag i staden. Därutöver har ärendet remitterats till ett antal myndigheter och organisationer.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom administrativa avdelningen. Ärendet är behandlat i förvaltningsgruppen 2016-01-20.

Ärendet

Förslaget till Stockholms miljöprogram 2016 – 2019 innehåller sex miljömål samt 30 delmål och 40 indikatorer. Miljömålen är i stort sett desamma som i tidigare program, men flera skärpningar av delmålen föreslås.

Ansvar för att genomföra miljöprogrammet åligger samtliga nämnder och styrelser. För att begränsa arbetsbelastningen är det dock bara de nämnder och styrelser som har störst påverkan som måste avlägga rapport för enskilda delmål och indikatorer. Det tidigare obligatoriet att ta fram nämndspecifika miljöhandlingsplaner försvinner.

Enligt förslaget ska miljömålen i programmet överensstämma med de mål som kommunfullmäktige föreslår för verksamhetsområdet i stadens budgetprocess. Därmed integreras programmet i högre utsträckning i stadens ledningssystem.

Kommunstyrelsen föreslår en tidigare lagd och systematiserad uppföljning av delmålen, där utpekade nämnder och styrelser rapporterar till den uppföljningsansvariga nämnden eller bolagsstyrelsen. Kommunstyrelsen återkommer med närmare anvisningar för hur denna rapportering ska ske.

Socialnämnden har inget samlande uppföljningsansvar, men rapporteringsansvar för vissa av delmålen. Miljömål och de delmål där nämnden har rapporteringsansvar framgår nedan.

1. Hållbar energianvändning
Socialnämndens rapporteringsansvar:
 - 1.1 *Staden ska verka för att utsläppen av växthusgaser minskar till högst 2,3 ton per invånare till år 2020*
 - 1.2 *Staden ska genom energieffektiviseringar minska energianvändningen i den egna verksamheten med minst tio procent till år 2020*

2. Miljöanpassade transporter
Socialnämndens rapporteringsansvar:
 - 2.1 *Biltrafiken ska minska*
 - 2.2 *Stockholm ska ha frisk luft*

3. Hållbar mark- och vattenanvändning
(socialnämnen har inget rapporteringsansvar för målområdet)

4. Resurseffektiva kretslopp
Socialnämndens rapporteringsansvar:
 - 4.1 *Stadens verksamheter ska förebygga uppkomsten av avfall*
 - 4.2 *Avfall som uppkommer ska tas om hand resurseffektivt*
 - 4.3 *Farligt avfall ska inte förekomma i hushållssoporna*

5. Giftfritt Stockholm
Socialnämndens rapporteringsansvar:
 - 5.2 *Innehållet av miljö- och hälsofarliga ämnen i upphandlade varor och tjänster ska minska*
 - 5.4 *Stadens användning av kemiska produkter som innehåller utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen ska minska*
 - 5.6 *Andelen ekologiska livsmedel som staden köper in ska uppgå till minst 50 %*

6. Sund inomhusmiljö
(socialnämnen har inget rapporteringsansvar för målområdet)

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget till miljöprogram 2016 – 2019. Med sin långa tradition ger miljöprogrammet kontinuitet i stadens miljöarbete. Det är en styrka att miljöprogrammet i allt högre utsträckning integreras i stadens ledningssystem, och att programmet samordnas med andra riktlinjer. En tydligare och tidigarelagd uppföljningsprocess kommer att stärka miljöarbetet och förbättra möjligheterna att nå målen.

Därutöver har förvaltningen följande synpunkter:

Hållbar energianvändning

I programmet föreslås att samtliga nämnder och styrelser ska minska energianvändningen i sina egna verksamheter med minst tio procent till år 2020. Indikatorn kopplad till detta mål mäter all köpt energi för uppvärmning och kyla samt elanvändning, jämförelseåret är 2015. Eftersom energiförbrukningen enligt mätmetoden inte ska relateras till hur stor verksamheten är (t.ex. genom att uppge förbrukning per kvadratmeter eller relatera till antal personal och brukare), kommer socialnämnden få svårt att nå målet.

På grund av den rådande flyktingsituationen kommer nämndens verksamhet att expandera kraftigt under 2016. Även om energieffektiviseringar genomförs i befintliga lokaler och nya verksamheter etableras i energieffektiva lokaler, kommer den totala energiförbrukningen med största sannolikhet att öka jämfört med förbrukningen 2015. Förvaltningen föreslår därför att mätmetoden ändras till att på något sätt relatera energiförbrukningen till verksamhetens omfattning.

Miljöanpassade transporter

Under delmål *1.1 Biltrafiken ska minska* anges att ett sätt att nå målet är att utnyttja vattenvägar som alternativ till vägtransporter. Vattentransporter medför dock större koldioxidutsläpp än vad spårbunden trafik och bussar gör, vilket framgår exempelvis i Naturvårdverkets ”Beräkning av koldioxidutsläpp från tjänsteresor och övrig bränsleanvändning”. Förvaltningen föreslår därför att staden i sitt miljöprogram förtydligar i vilka fall transport via vattenvägar är att föredra om man även ser till effekterna för växthusgaser.

Upphandling

I förvaltningens upphandlingar av privata utförare, där inga garantier om tjänstens omfattning kan ges till utföraren, är det svårt att ställa långtgående krav om kemikalier, miljöfordon, ökad andel vegetabilier i maten, engångsartiklar etc. Även i andra upphandlingar behöver miljökraven vägas mot vilken uppföljning som är praktiskt möjlig. Detta påverkar genomförande av miljömålen Miljöanpassade transporter och Giftfritt Stockholm. Förvaltningen föreslår att stadsledningskontoret tar fram tydliga riktlinjer rörande vilka krav som ska ställas, vilka krav som bör ställas samt hur uppföljning bör ske.

Bilagor

1. Tjänsteutlåtande från stadsledningskontoret
2. Förslag till Stockholms miljöprogram 2016-2019
3. Indikatorer Miljöprogrammet 2016-2019